

De Økonomiske Råd

Formandskabet

PRESSEMEDDELELSE FRA FORMANDSKABET FOR DE ØKONOMISKE RÅD KLAUSULERET TIL DEN 29. MARTS 2022 KLOKKEN 12.00

De Økonomiske Råds formandskab udgør det danske produktivetsråd. *Produktivitet 2022* er den årlige rapport i dette regi. Årets rapport indeholder fire kapitler:

- Kapitel I Aktuel økonomisk politik
- Kapitel II Udviklingen i produktiviteten
- Kapitel III Udviklingen i danske virksomheders markedsmagt
- Kapitel IV Forklaringer på udviklingen i virksomhedernes markedsmagt

Stramt arbejdsmarked og udenlandsk arbejdskraft

Den aktuelle mangel på arbejdskraft i dansk økonomi har øget opmærksomheden på tiltag, der gør det lettere for virksomhederne at få adgang til udenlandsk arbejdskraft. Regeringen har sammen med en række partier foreslået at gøre det lettere for virksomhederne at rekruttere udenlandsk arbejdskraft. Et af de foreslåede tiltag er en reduktion af beløbsordningens indkomstgrænse i en toårig periode.

Formandskabet finder en lempelse af beløbsordningen hensigtsmæssig, men den bør være af permanent karakter og ikke kun gælde for en toårig periode. Det skyldes, at lempelsen, der vil være rettet mod udenlandsk arbejdskraft med høje eller mellemhøje indkomster, forventes at skabe produktivetsgevinster uden samtidig at have betydelige negative fordelingsmæssige konsekvenser for lavindkomstgrupper.

Overvismand Carl-Johan Dalgaard udtaler *“En reduktion af beløbsgrænsen kan hjælpe virksomhederne med at finde arbejdskraft i den nuværende situation, men den primære gevinst er i virkeligheden en styrkelse af produktiviteten. Og siden der næppe vil være en varig og mærkbar fordelingsvirkning af en lavere beløbsgrænse, er det vores anbefaling, at lempelsen gøres permanent, så man varigt kan høste produktivetsgevinsten.”*

Særskat for selskaber i den finansielle sektor

Regeringen præsenterede i februar et forslag om at forhøje selskabsskatten fra 22 pct. til 26 pct. for selskaber i den finansielle sektor. Forhøjelsen skal bidrage til at finansiere elementerne i aftalen om en ny ret til tidlig pension fra 2020.

Særskatter forvrider den økonomiske aktivitet og bør undgås, hvis der ikke er særlige forhold, som begrunder dem. Er formålet alene at skaffe et større skatteprovenu, vil et bedre alternativ være at øge skatter med brede skattebaser. Særskatten er heller ikke målrettet i forhold til at beskatte eventuel overnormal profit. En sådan beskatning opnås mere effektivt med en såkaldt ACE-skat, der er en selskabsbeskatning, som giver et fradrag for normalafkastet af virksomhedens egenkapital.

Overvismand Carl-Johan Dalgaard udtaler *“Samfundsøkonomisk er ensartet beskatning af økonomiens brancher hensigtsmæssigt, med mindre særlige forhold taler i mod. Svag konkurrence kan godtgøre branchemæssig særbehandling. Men selv hvis banksektoren faktisk er præget af svag konkurrence er der samfundsøkonomisk bedre måder at adressere problemet på end via en forhøjet selskabsskattesats.”*

Hjælpepakker ved fremtidige pandemier

Covid-19 betegnes ikke længere som en samfundskritisk sygdom, men der er risiko for, at den kan blive det igen, ligesom der kan opstå andre epidemier. Det er derfor vigtigt at anvende erfaringerne fra det seneste par år til at vurdere, hvordan epidemier håndteres, så de samfundsøkonomiske omkostninger bliver så begrænsede som muligt.

Der er gode argumenter for, at den offentlige sektor i tilfælde af akutte sundhedskriser, som fører til aktivitetsbegrænsende restriktioner, stiller hjælpepakker til rådighed for borgere og virksomheder. Men der er omkostninger forbundet med hjælpepakker til erhvervslivet – både i form af den direkte udgift, men også fordi de hæmmer virksomhedsdynamikken, som de seneste 20 år stået for omkring halvdelen af produktivitetfremgangen.

Overvismand Carl-Johan Dalgaard udtaler *“Vi er med covid-19 blevet mindet om, hvor voldsomt det kan være, når samfundet rammes af en pandemi. Det vil sandsynligvis ske igen, og så kan der blive brug for nye hjælpepakker. Rammerne for disse bør på forhånd være kendte for virksomhederne.”*

Overvismand Carl-Johan Dalgaard udtaler *“Det er oplagt, at generelle kompensationsordninger er nemmere at administrere, men de har altså en række omkostninger, som mere målrettede tiltag i mindre grad lider under. Derfor er vores anbefaling at tænke i retning af målrettede indsatser.”*

Konkurrencen i Danmark er blevet svagere

Konkurrencen blandt danske virksomheder er blevet svagere fra 2000 til 2018. Der er tale om en bredt funderet udvikling, som har fundet sted blandt store og små virksomheder. Udviklingen er mest udtalt i industrien, mens svækkelsen findes også i servicebrancherne.

Overvismand Carl-Johan Dalgaard udtaler *“En stærk konkurrence blandt virksomheder er en vigtig ingrediens i at holde virksomhedernes produktivitet oppe og deres priser nede – og det er til gavn for husholdningernes forbrugsmuligheder. Vi kan imidlertid se, at graden af konkurrence er blevet svækket de seneste årtier.”*

Overvismand Carl-Johan Dalgaard udtaler *“Svækkelsen af konkurrencen lader til at være bredt funderet. Den gør sig gældende blandt både store og små virksomheder, og selvom den er mere udtalt i industrien, ser vi den også blandt servicevirksomhederne.”*

Der er forskellige mulige forklaringer på svækkelsen af konkurrencen. På den ene side betyder øget globalisering, at danske virksomheder udsættes for mere konkurrence fra udlandet. Det skaber produktivitetstjenester i de pågældende virksomheder, men kan også give dem en konkurrencefordel i forhold til de virksomheder, der ikke er eksponeret over for udlandet. Denne konkurrencefordel for nogle virksomheder kan føre til svækket konkurrence.

En anden årsag kan være udviklingen af nye teknologier. De giver på den ene side en højere produktivitet og potentiale for lavere priser, men hvis teknologierne gavner nogle virksomheder mere end andre, kan det svække konkurrencen og føre til lavere produktivitet og højere priser.

Overvismand Carl-Johan Dalgaard udtaler *“Globalisering og teknologiske innovationer er tveæggede sværd i forhold til konkurrencesituationen. På den ene side skaber de potentiale for højere produktivitet og lavere priser, men hvis gevinsterne koncentrerer sig om få virksomheder, kan de selvsamme virksomheder opnå markedsmagt. Og det ser vi faktisk tegn på.”*

Overvismand Carl-Johan Dalgaard udtaler *“Selvom teknologiske innovationer og øget globalisering kan bidrage til at svække konkurrencen, skal man naturligvis ikke hindre virksomhedernes anvendelse heraf. Men det er vigtigt at have et stærkt konkurrencetilsyn, som har mulighed for at skride ind over for virksomheder, der opnår en for stærk markedsposition.”*

De Økonomiske Råds formandskab består af: Carl-Johan Dalgaard, Nabanita Datta Gupta, Lars Gårn Hansen og Jakob Roland Munch.

Rapporten og denne pressemeddelelse er klausuleret til tirsdag den 29. marts 2022 kl. 12.00. Rapporten præsenteres på et pressemøde

tirsdag den 29. marts kl. 12.00 i Eigtveds Pakhus

**Tilmelding senest mandag den 28. marts kl. 12.00 til
Karina Tilsted Andersen, hta@dors.dk**

Jesper Linaa, vicedirektør i De Økonomiske Råds sekretariat
Telefon: +45 2550 8460, Mail: jl@dors.dk

Hjemmeside: www.dors.dk Twitter: [@DORSekretariat](https://twitter.com/DORSekretariat)